

مقایسه نگرش دانشجویان رشته تربیت بدنی دانشگاه های آزاد و دولتی نسبت به شرایط فرهنگی

احسان راست قلم^۱^۱ کارشناس ارشد گرایش مدیریت ورزشی دانشگاه اصفهان

چکیده

امروزه از کارکردها و رسالت های کلیدی دانشگاه ها در کنار اهتمام به وظایف و کارکردهای علمی، رسالت های اجتماعی و فرهنگی دانشگاه هاست که به شدت مورد تأکید قرار گرفته است. لذا، پژوهش حاضر با هدف مقایسه نگرش دانشجویان دانشگاه دولتی و آزاد اصفهان نسبت به شرایط فرهنگی دانشگاه انجام شده است. روش پژوهش، توصیفی از نوع پیمایشی است، که اطلاعات مورد نیاز به صورت میدانی جمع آوری شد. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان دختر و پسر گروه های تربیت بدنی که در دو مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد دانشگاه دولتی اصفهان و دانشگاه آزاد اصفهان (خوراسگان)، در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ مشغول به تحصیل بودند، می باشد. حجم نمونه استفاده از فرمول حجم نمونه کوکران، و به روش نمونه گیری طبقه ای نسبتی، ۲۲۰ نفر برآورد گردید. به منظور جمع آوری اطلاعات مورد نیاز پژوهش از پرسشنامه محقق ساخته بهره گرفته شد. جهت سنجش پایایی پرسشنامه پژوهش از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد، که این ضریب ۰/۸۵ به دست آمد. جهت آزمون فرضیه های پژوهش از آزمون t تک نمونه و آزمون t مستقل جهت مقایسه دو جامعه (دانشگاه دولتی و دانشگاه آزاد) و با استفاده از نرم افزار SPSS بهره گرفته شد. بر اساس یافته های پژوهش، میانگین نمره نگرش دانشجویان در دانشگاه آزاد اصفهان (خوراسگان) نسبت به شرایط فرهنگی بالاتر از حد متوسط و در سطح قابل قبولی بود، ولی میانگین نمره نگرش دانشجویان در دانشگاه دولتی اصفهان پائین تر از حد متوسط بود. بر اساس نتایج به دست آمده از تجزیه و تحلیل داده ها در سطح ۰/۰۵ بین نگرش دانشجویان دو دانشگاه نسبت به شرایط فرهنگی خود تفاوت معنادار آماری وجود داشت.

واژه های کلیدی: شرایط فرهنگی، دانشگاه دولتی اصفهان، دانشگاه آزاد اصفهان

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

مقدمه

دانشگاه با پرورش انسان‌های توانا و فرهیخته و آموزش نخبگان و برگزیدگان یک جامعه، یکی از مهم‌ترین نهادهای آموزشی در توسعه فرهنگی است. دانشجویان که وارد برنامه علمی می‌شوند، فرهنگ آن را تجربه کرده و از طریق یادگیری، تعامل با گروه آموزشی و هم‌ردیفان و ترکیب در فعالیت‌های آن به سمت زمینه‌های حرفه‌ای انتخاب شده، جامعه پذیر می‌گردند (ویدمان^۱، ۲۰۰۸).

فرهنگ دانشگاهی از عوامل مؤثر بر توسعه علمی است (چانگ^۲ و همکاران، ۲۰۰۹) و بین چگونگی و مختصات فرهنگ دانشگاهی و میزان رشد و توسعه تولیدات علمی رابطه وجود دارد. حرکت در مسیر تحقق دانشگاه تمدن‌ساز و تربیت دانشجویان توانمند و تقویت کارکردهای دوگانه دانشگاه (تولید علم و تولید فرهنگ) نیازمند تقویت و اجرای برنامه‌های فرهنگی متنوع و تأثیر گذار است (احمدی و همکاران، ۱۳۸۹). دانشجویان به عنوان یکی از مهم‌ترین و تأثیرگذارترین گروه‌های اجتماعی همواره مورد توجه سیاست‌گذاران فرهنگی بوده‌اند (هاشم زهی، ۱۳۹۰).

بنابراین برنامه ریزی جامع جهت توانمند نمودن دانشجویان از جمله اقدامات اولیه برای کارآمد نمودن و فرهیخته نمودن جامعه به حساب می‌آید. از دید رهبران سیاسی، دانشگاه در رأس امور قرار دارد و باید محل تربیت انسان‌هایی منطبق با آموزه‌های دینی اسلام شیعه باشد و نه محل ساختن انسان‌هایی به شیوه غربی. (لوین و لزوت^۳، ۱۹۹۰).

بنا به اعتقاد نیومن^۴ (۱۹۹۶)، بازسازی ساختارهای آموزشی، مستلزم درک اهمیت و نقش حیاتی فرهنگ دانشگاه است. و فولان^۵ (۱۹۹۸)، این امر را برای بهبود بخشی به فعالیت‌های آموزشگاه حائز اهمیت می‌پندارد و معتقد است روح زندگی دانشگاهی و فعالیت‌های تحصیلی آن، متأثر از فرهنگ دانشگاه است و شکل‌گیری انگیزش، تعهد، تلاش و تمرکز در دانشگاه به آن وابسته است.

سنجش نگرش‌های دانشجویان از بنیادی‌ترین ضرورت‌ها در زمینه برنامه ریزی فرهنگی و تدوین راهکارهای توسعه فرهنگی در عرصه‌های دانشگاهی بوده. این نیاز سنجی به همراه امکان سنجی اجرای برنامه‌ها، برنامه ریزان و مدیران را قادر می‌سازد تا نقطه آغاز حرکت و فعالیت‌های خود را مشخص کرده و با چشم اندازی روشن از روش‌ها و ابزارها و نتایج، فعالیت‌های فرهنگی را به پیش برند و از روند امور و تحولات احتمالی، پیش بینی و ارزیابی دقیق داشته باشند. (هاشم زهی و همکاران، ۱۳۹۰). با توجه به جمیع جوانب مذکور، و نیز ضرورت شناسایی و درک فرهنگ دانشگاه‌ها در سطح کشور، از یک سو و تلاش در جهت معرفی این عامل کلیدی به دست اندرکاران آموزش عالی از سوی دیگر، پژوهش حاضر بر آن است تا نگرش دانشجویان به شرایط فرهنگی دانشگاه را مورد بررسی قرار دهد.

مبانی نظری پژوهش

هرسکوویتس^۶ (۱۹۴۸) فرهنگ را در اساس بنایی می‌داند که بیانگر تمامی باورها، رفتارها، ارزش‌ها و خواسته‌هایی می‌باشد که شیوه زندگی هر ملت را بازگو می‌نماید. ریموند ویلیامز^۷ (۲۰۰۰) در کتاب کلید واژه‌ها معتقد است که مفاهیم فرهنگ و

^۱ . Weidman

^۲ . Chang

^۳ . Levine & Lezotte

^۴ . Newman

^۵ . Fullan

^۶ . Herskooites

فعالیت‌های فرهنگی در سه نوع کاربرد رایج انعکاس دارند: ۱. تعاریفی که اشاره به رشد فکری، روحی و زیباشناختی فرد، گروه یا جامعه دارند. ۲. تعاریفی که در برگزیده فعالیت‌های ذهنی و هنری و محصولات آنها مثل فیلم و موسیقی و تأثیر است. ۳. تعاریفی که بر مشخص کردن کل راه و رسم زندگی و فعالیت‌ها، باورها و آداب و رسوم تداومی از مردم، یا یک جامعه تأکید دارد (به نقل از رهنمایی، ۱۳۸۷).

در سال‌های اخیر، فرهنگ از یک سو تحت تاثیر تحولات بیرونی (مثل رشد اقتصادی یا توسعه اجتماعی) و از سوی دیگر به دلیل دگرگونی‌های درونی آن (مثل افزایش تعداد تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان و یا تفکیک اجتماعی درون فرهنگ و...) وضعیت متفاوتی پیدا کرده است. بر این مجموعه باید گسترش ارتباطات را نیز افزود که مفهوم مرزهای فرهنگی را دگرگون می‌کند. چنین تحولاتی، فرهنگ را به صورتی روزافزون بسط می‌دهد و از درون همین گسترش است که جامعه و دست اندرکاران فرهنگی با مسائل و گسل‌های تازه‌ای در بخش فرهنگ مواجه می‌گردند که اگر به درستی مدیریت نشود، سرمنشا نابسامانی‌ها و تعارضات جدیدی خواهد بود که این، هوشیاری و ابتکار هر چه بیشتر مدیران و سیاستگذاران فرهنگی جامعه را طلب می‌کند. بی شک بالاترین و والاترین عنصری که در موجودیت هر جامعه دخالت اساسی دارد، فرهنگ آن جامعه است (فاضلی، ۱۳۸۲).

فرهنگ مقوله‌ای متکثر و منتشر است و مستقیماً با باورها و اعتقادات فرد و جامعه ارتباط دارد و در میان اقشار مختلف جامعه به شکل‌های متفاوت تظاهر بیرونی می‌یابد و چنان که جامعه شناسان می‌گویند از عوامل مختلف دینی، قومی، اقلیمی، تاریخی، سیاسی و... متأثر است. هم فرد و هم جامعه، به هر حال و به فراخور موقعیت، نیازمند تغذیه فرهنگی است. ارتقای عمومی سطح سواد و آگاهی در جامعه این نیاز را افزایش می‌دهد.

اگر به فرهنگ به عنوان بزرگترین یاور در تسلط بر دشواری‌های موجود نگریسته شود، بدون شک نمی‌توان نقش آموزش را در ترویج و ارتقای فرهنگ نادیده انگاشت. ماتیو آرنولد (۱۸۹۶) از روشنفکران اهل ادب انگلیس در قرن نوزده میلادی مدعی بود که آموزش فرآیند انسان سازی است و هدف آن منطبق با هدف فرهنگ یعنی جستجوی کمال. او به درستی درک کرده بود که برنامه آموزش همگانی بنیاد پیشرفت فرهنگی و اقتصادی هر کشوری است. آموزش با انسانی کردن جامعه و از بین بردن علاقه به ابتذال، می‌تواند یاریگر رشد فرهنگی یک جامعه باشد (ذوالفقار زاده و همکاران، ۱۳۹۰).

فرهنگ سازمانی مجموعه‌ای از فرضیات اساسی است که افراد سازمان در مواجهه با مسائل، برای انطباق با محیط و دستیابی به وحدت و انسجام داخلی، کشف و ایجاد کرده و ثابت شده که سودمند و با ارزش است و در نتیجه به عنوان روش صحیح ادراک، تفکر و احساس به اعضای جدید انتقال می‌یابد. رابینز (۲۰۰۰) فرهنگ سازمانی را نظام معانی مشترکی میدانند که به وسیله اعضای سازمان حفظ و به تمایز سازمان از سازمان‌های دیگر منجر می‌شود.

استانلی دیویس (۲۰۰۱) فرهنگ سازمانی را الگویی از ارزش‌ها و باورهای مشترکی می‌شمارد که به اعضای یک نهاد معنی و مفهوم می‌بخشد. یکی از پرکاربردترین الگوهای مفهومی در عرصه فرهنگ در دانشگاه، چارچوب ارزش‌های رقیب است (کامرون و کویین ۱۱، ۲۰۰۶). این چارچوب، الگویی مفهومی و ابزاری تجربی و گونه‌شناختی است که فرهنگ سازمان را از دو لحاظ

^۷ . Reemonde Vilyames

^۸ . Mative Arnolod

^۹ . Rabbinese

^{۱۰} . Sttanli Devise

^{۱۱} . Cameron K.S, Quinn

دسته بندی می کند: بکی تمرکز بر مسائل داخلی در برابر تمرکز بر مسائل خارجی و دیگری بعد کنترل (ثبات) در برابر انعطاف پذیری (کوئین ۱۲، ۱۹۸۸).

کلدی و مین باشی (۱۳۸۸) در پژوهش خود ایجاد زمینه و تشویق در جهت مشارکت جمعی، افزایش سرمایه فرهنگی، تعالی معنوی و جامعه پذیری را به عنوان کارکردهای فرهنگی دانشگاه های ذکر کرده اند. تاثیر دانشگاه بر فرهنگ و ویژگی های اجتماعی در جامعه تاحدی بدیهی گشته است تا جایی که می توان با سرمایه گذاری های بلندمدت و برنامه ریزی های دقیق و کامل در انجام رسالت اجتماعی و فرهنگی دانشگاه ها، به آینده کشورها در کلیه زمینه های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی خو شبین و امیدوار بود .

بر اساس نظریه روزنبرگ ۱۳ و هاولند ۱۴ (۱۹۹۹) دانشجویان با دریافت محرک (این محرک می تواند برنامه فرهنگی، نحوه اجرای برنامه، آگاهی از برنامه، ارزیابی از برنامه و ... باشد) به عنوان یک متغیر مستقل آن را درک کرده و با کسب اطلاعات و دانش از آن به یک باور یا عقیده در مورد آن پدیده می رسند که بر اساس احساسی نسبت به آن (برنامه های فرهنگی) پیدا می کنند، این احساس که حاصل ارزیابی مثبت یا منفی از محرک می باشد، نهایتاً نوعی تمایل، جهت گیری یا آمادگی رفتاری در افراد به وجود می آورد که باعث شرکت یا عدم شرکت آن ها در برنامه های فرهنگی می شود (به نقل از هیوستن ۱۵ و همکاران، ۲۰۰۱). از آنجا که بر اساس نظر رابینز و اسکات ۱۶ (۱۹۸۶) ارزش ها شدیداً در رابطه با گرایش هستند، میزان دینداری با گرایش به برنامه های فرهنگی در ارتباط می باشد، چرا که برنامه های فرهنگی در حکومت اسلامی عموماً بر مبنای ارزش های دینی و مذهبی تنظیم می شود.

بر طبق نظر مان ۱۷ می توان استنباط کرد که دانشجو پس از آگاهی از برنامه فرهنگی برای گرایش به آن هدایت می شود. به علاوه مان در ساختار گرایش به ارتباط مداوم فرایندهای روان شناختی فردی و محیط توجه دارد (به نقل از مان، ۱۹۸۹)، به عبارت دیگر دانشجو با توجه به ویژگی های شخصیتی و وجود عقیده و موقعیت هایی که در آن موقعیت ها گرایش نسبت به یک پدیده شکل می گیرد یا ابراز می شود گرایش یا عدم گرایش به برنامه ها پیدا می کند. تزیشه و کرومکا ۱۸ (۱۹۷۰) در دیدگاه خود گرایش را به سه بعد تجزیه و معتقدند که گرایش دارای سه دسته از عناصر است. عناصر ادراکی، عناصر ارزش یابانه، عناصر عملی و رفتاری (به نقل از رفیع پور، ۱۳۸۴).

منظور از عناصر ادراکی برای مثال اطلاعات ذهنی دانشجویان درباره برنامه های فرهنگی است. عناصر عملی و رفتاری نشان می دهند که برای مثال مشارکت در برنامه های فرهنگی دانشگاه چه تاثیری در رسیدن آنان به اهداف و حل مشکلات و موانع زندگی آنان دارد.

^{۱۲} . Quinn

^{۱۳} .Rozenberge

^{۱۴} . Havland

^{۱۵} . Hewstone

^{۱۶} . Rabbines & Scatte

^{۱۷} . Mann,

^{۱۸} . Tziche & Kromka

پیشینه تجربی پژوهش

در مورد فرهنگ سازمانی و اثر آن در عملکرد و در نتیجه اثربخشی، مطالعات زیادی صورت گرفته است که از جمله سنجری و بهرنگی (۱۳۸۲)، اسدی و رهاوی (۱۳۸۳) و پور کاظمی و شاکری نوایی (۱۳۸۳)، در پژوهش‌های خود نشان دادند که بین فرهنگ سازمانی و بهره‌وری ارتباط مستقیم و معناداری وجود دارد. نتایج پژوهش رجاییان در سال (۱۳۸۷)، نشان می‌دهد که بین ادراکات دانشجویان از فرهنگ دانشگاه با پیشرفت تحصیلی آنان رابطه مستقیم وجود دارد.

احمدی و همکاران (۱۳۸۹)، در پژوهش خود نشان دادند که بین همه ابعاد فرهنگ سازمانی (نگرش به تحصیل، فرایند آموزشی، امکانات محیط دانشگاهی، روابط انسانی و قوانین و ارتباطات شفاف) با پیشرفت تحصیلی دانشجویان ارتباط معنی‌دار وجود دارد. همچنین بین ادراک دانشجویان از فرهنگ سازمانی دانشگاه بر حسب جنسیت و دوره تحصیلی تفاوت معناداری وجود نداشت.

نیک‌کار و همکاران (۱۳۸۴)، در پژوهش خود نشان دادند که میزان علاقه دانشجویان به برنامه‌های فرهنگی و هنری نسبتاً زیاد است و این افراد ضرورت برنامه‌های فرهنگی و هنری را در حد نسبتاً زیاد حس می‌کنند اما میزان آگاهی آنان از این برنامه‌ها بسیار ناچیز است. بنابراین سه متغیر علاقه، احساس نیاز به کسب اطلاع و آگاهی با میزان شرکت آن‌ها رابطه مستقیم وجود دارد. آگاهی بیشترین رابطه را با شرکت دارد.

هاشم زهی و همکاران (۱۳۹۰)، در پژوهش خود نشان دادند که هر چه میزان گرایش دانشجویان به فرهنگ غرب بیشتر باشد میزان گرایش آنان به برنامه‌های فرهنگی دانشگاه کمتر می‌شود.

بر اساس پژوهش ون در وستویوزن ۱۹ و همکاران (۲۰۰۵)، مهم‌ترین عامل در پیشرفت تحصیلی، فرهنگ سازمانی محسوس و نا محسوس متکی به نگرش مثبت شناخته شد.

مطالعات تریولاس ۲۰ و درگندیو ۲۱ (۲۰۰۹)، حاکی از تأثیر فرهنگ سازمانی بر روی کیفیت خدمات فراهم شده در تحصیلات تکمیلی در مؤسسه صنعتی لاریسا بوده است. کیتریوتیس ۲۲ و همکاران (۲۰۱۰)، از کشور قبرس نیز نتیجه گرفتند که پیشرفت تحصیلی دانشجویان با پنج عامل که یکی از این عوامل فرهنگ سازمانی است ارتباط دارد.

روش شناسی پژوهش

روش پژوهش، توصیفی از نوع پیمایشی است، که اطلاعات مورد نیاز به صورت میدانی جمع‌آوری شد. جامعه آماری در این پژوهش را کلیه دانشجویان دختر و پسر گروه‌های تربیت بدنی تشکیل دادند که در دو مقطع کارشناسی، کارشناسی ارشد دانشگاه دولتی اصفهان و دانشگاه آزاد اصفهان (خوراسگان)، که در سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ مشغول به تحصیل بودند، می‌باشد که طبق آمار ارائه شده از سوی دانشکده‌های تربیت بدنی و علوم ورزشی دو دانشگاه، شامل ۹۷۰ نفر بودند.

^{۱۹}. Van Der Westhuizen

^{۲۰}. Trivellas

^{۲۱}. Dargenidou

^{۲۲}. Kythreotis

حجم نمونه با استفاده از فرمول حجم نمونه کوکران، و به روش نمونه‌گیری طبقه‌ای نسبتی، ۲۲۰ نفر برآورد گردید. به منظور جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز پژوهش از پرسشنامه محقق ساخته بهره گرفته شد. جهت سنجش پایایی پرسشنامه این پژوهش از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. به منظور سنجش میزان پایایی ابزار گردآوری اطلاعات، ابتدا پرسش‌نامه به صورت مقدماتی بین ۳۰ نفر از دانشجویان توزیع گردید و پس از جمع‌آوری داده‌ها، پایایی آن از ضریب آلفای کرونباخ محاسبه گردید، که این ضریب برابر با ۰/۸۵ به دست آمد.

جهت سنجش روایی ابزار اندازه‌گیری از روایی محتوایی و صوری استفاده شده است. به منظور تعیین روایی پرسشنامه پژوهش، نظرات صاحب نظران و متخصصان این حوزه (اساتید) پیرامون پرسشنامه مذکور گردآوری و مورد بررسی قرار گرفت. پس از بررسی هر یک از عوامل، نهایتاً "برخی نکات پیشنهادی و اصلاحی پیرامون محتوای پرسشنامه به منظور بالا بردن غنای محتوای آن به متن پرسشنامه اضافه گردید.

یافته‌های پژوهش

جدول ۱. توزیع میانگین و انحراف معیار پاسخ گویان نسبت به چهار مؤلفه

مؤلفه	گویه	مقیاس	میانگین	انحراف معیار
روابط بین افراد	فعالیت‌های دانشگاه محل تحصیل من برای شناساندن چهره‌ها و شخصیت‌های مهم ورزشی مناسب و کافی است.	دولتی اصفهان	۲/۲۶	۱/۱۲
		آزاد اصفهان	۲/۸۴	۱/۱۴
	فعالیت‌های دانشگاه محل تحصیل من باعث بالارفتن روحیه انتقادپذیری در میان دانشجویان می‌شود.	دولتی اصفهان	۲/۶۷	۱/۰۱
		آزاد اصفهان	۲/۸۵	۱/۱۰
	فعالیت‌های دانشگاه محل تحصیل من باعث بالارفتن آزادی بیان در میان دانشجویان می‌شود.	دولتی اصفهان	۲/۲۹	۱/۰۶
		آزاد اصفهان	۲/۷۱	۱/۱۶
	شرایط و امکانات ورزشی دانشگاه محل تحصیل من باعث پویایی و نشاط ورزشی در میان دانشجویان می‌شود.	دولتی اصفهان	۲/۶۲	۱/۰۹
		آزاد اصفهان	۳/۲۵	۱/۱۰
روابط بین افراد	در دانشگاه محل تحصیل من روابط بین دانشجویان و اساتید صمیمانه است.	دولتی اصفهان	۳/۱۷	۱/۰۲
		آزاد اصفهان	۳/۵۱	۱/۲۰
	دانشجویان دانشگاه محل تحصیل من اعتقاد زیادی به برابری جنسیتی دارند.	دولتی اصفهان	۲/۹۷	۱/۰۴
		آزاد اصفهان	۳/۲۳	۱/۱۴
	در دانشگاه محل تحصیل من راهنمایی دانشجویان در زمینه علمی-ورزشی، پژوهشی در سطح قابل قبولی است.	دولتی اصفهان	۲/۷۸	۱/۰۸
		آزاد اصفهان	۳/۱۲	۱/۱۷
	فعالیت‌های دانشگاه محل تحصیل من در جهت برگزاری مسابقات فرهنگی-هنری مناسب و کافی است.	دولتی اصفهان	۲/۶۵	۱/۰۰
		آزاد اصفهان	۳/۰۵	۰/۹۸
	فعالیت‌های دانشگاه محل تحصیل من برای مقابله با تهاجم فرهنگی مناسب و کافی است.	دولتی اصفهان	۲/۸۳	۱/۰۱
		آزاد اصفهان	۳/۱۴	۱/۰۲

۱/۰۶	۲/۵۴	دولتی اصفهان	فعالیت های دانشگاه محل تحصیل من در جهت انتشار نشریات مناسب با موضوعات فرهنگی-ورزشی مناسب است.	آراستگی محیط
۱/۰۳	۲/۹۰	آزاد اصفهان		
۱/۱۸	۳/۲۵	دولتی اصفهان	دانشگاه محل تحصیل من به رعایت شعائر دینی و مذهبی شهرت دارد.	
۰/۹۹۵	۳/۵۰	آزاد اصفهان		
۱/۰۱	۳/۵۰	دولتی اصفهان	ضوابط دانشگاه محل تحصیل من به دانشجویان اجازه تخلف در مسائل مختلف را نمی دهد.	
۰/۹۴۳	۳/۷۲	آزاد اصفهان		
۱/۱۵	۳/۱۸	دولتی اصفهان	ضوابط دانشگاه محل تحصیل من، دانشجویان را به رعایت اصول شئون اسلامی پایبندتر می نماید.	
۱/۱۴	۳/۵۸	آزاد اصفهان		
۱/۰۷	۲/۶۹	دولتی اصفهان	فعالیت های دانشگاه محل تحصیل من برای ایجاد موقعیت ها، فضاها و فرصت های ازدواج مناسب و کافی است.	
۱/۲۱	۲/۸۱	آزاد اصفهان		
۱/۰۰	۳/۲۹	دولتی اصفهان	دانشجویان دانشگاه محل تحصیل من نسبت به سایر دانشگاه ها به رعایت قوانین و ضوابط اهمیت زیادی می دهند.	
۰/۹۰	۳/۶۹	آزاد اصفهان		
۱/۱۰	۱/۷۶	دولتی اصفهان	فارغ التحصیلان دانشگاه محل تحصیل من از نظر استخدام ارجعیت خاصی بر دانشگاه های دیگر دارند.	
۱/۱۲	۱/۸۸	آزاد اصفهان		
۱/۱۵	۲/۵۳	دولتی اصفهان	دانشجویان دانشگاه محل تحصیل من از لحاظ پوشش ظاهری در دانشگاه احساس راحتی و آزادی می کنند.	
۱/۴۲	۲/۹۰	آزاد اصفهان		
۱/۰۸	۳/۵۴	دولتی اصفهان	دانشگاه محل تحصیل من از جایگاه اجتماعی بالایی برخوردار است.	
۰/۹۶۹	۳/۸۱	آزاد اصفهان		
۱/۲۷	۲/۷۵	دولتی اصفهان	فعالیت های دانشگاه محل تحصیل من برای برگزاری اردوهای زیارتی، سیاحتی و فرهنگی کافی است.	امکانات و تسهیلات
۱/۱۳	۲/۶۷	آزاد اصفهان		
۱/۱۳	۲/۸۱	دولتی اصفهان	فعالیت های دانشگاه محل تحصیل من در جهت برگزاری نمایشگاه کتاب، مناسب و کافی است.	
۱/۰۵	۳/۱۴	آزاد اصفهان		
۱/۰۷	۲/۴۶	دولتی اصفهان	دانشگاه محل تحصیل من، مجلات خارجی معتبر علمی-پژوهشی و ورزشی را به خوبی در اختیار دانشجویان قرار می دهند.	
۱/۱۰	۲/۳۵	آزاد اصفهان		
۰/۹۹۵	۲/۴۳	دولتی اصفهان	دانشگاه محل تحصیل من، مجلات داخلی معتبر علمی-پژوهشی و ورزشی را به خوبی در اختیار دانشجویان قرار می دهند.	
۱/۰۶	۲/۵۸	آزاد اصفهان		
۱/۰۲	۲/۴۲	دولتی اصفهان	فعالیت های دانشگاه محل تحصیل من در زمینه کمک هزینه های چاپ مقالات مناسب و کافی است.	
۱/۰۵	۲/۴۷	آزاد اصفهان		
۰/۹۵۸	۲/۵۲	دولتی اصفهان	فعالیت های دانشگاه محل تحصیل من در زمینه توسعه و پیشرفت فعالیت های علمی-پژوهشی دانشجویان کافی و مناسب است.	
۱/۰۳	۲/۷۶	آزاد اصفهان		
۱/۱۳	۲/۳۲	دولتی اصفهان	فعالیت های دانشگاه محل تحصیل من برای برگزاری مراسم های جشن، مناسب و کافی است.	مراسم
۱/۰۱	۲/۶۹	آزاد اصفهان		
۱/۱۴	۳/۵۰	دولتی اصفهان	فعالیت های دانشگاه محل تحصیل من برای برگزاری مراسم های سوگواری، مناسب و کافی است.	
۰/۹۳۲	۳/۵۵	آزاد اصفهان		

بیشترین میانگین ها به ترتیب متعلق به دانشگاه آزاد اصفهان (خوراسگان) مربوط به سؤال ۴ (فعالیتهای دانشگاه محل تحصیل من در جهت برگزاری نماز جماعت، مناسب و کافی است.) با میانگین ۳/۹۲ و سؤال ۲۲ (دانشگاه محل تحصیل من از جایگاه اجتماعی بالایی برخوردار است.) با میانگین ۳/۸۱ بود. علاوه بر این پائین ترین میانگین متعلق به دانشگاه دولتی اصفهان و مربوط به سؤال ۵ (فعالیتهای دانشگاه محل تحصیل من برای شناساندن چهره ها و شخصیت های مهم ورزشی مناسب و کافی است.) با میانگین ۲/۲۶ و سؤال ۱۴ (فعالیتهای دانشگاه محل تحصیل من باعث بالارفتن آزادی بیان در میان دانشجویان می شود.) با میانگین ۲/۲۹ بود.

جدول ۲. مقایسه میانگین نگرش دانشجویان دانشگاه دولتی و آزاد اصفهان نسبت به شرایط فرهنگی در چهار

حیطه

Sig	T	انحراف معیار	میانگین	مؤلفه ها	
۰/۰۰۰	-۴/۸۶	۰/۶۶۷	۲/۶۸	دولتی اصفهان	۱- روابط بین افراد
۰/۳۵۳	۰/۹۳۵	۰/۷۹۵	۳/۰۸	آزاد اصفهان	
۰/۷۶۴	-۰/۳۰۰	۰/۵۸۷	۲/۹۸	دولتی اصفهان	۲- آراستی محیط
۰/۰۰۰	۴/۲۶	۰/۵۹۶	۳/۲۷	آزاد اصفهان	
۰/۰۰۰	-۵/۰۱۵	۰/۷۸۹	۲/۶۱	دولتی اصفهان	۳- امکانات و تسهیلات
۰/۰۰۱	-۳/۵۲	۰/۸۱۴	۲/۶۸	آزاد اصفهان	
۰/۰۰۰۱	۵/۷۸	۰/۹۹۹	۳/۵۶	دولتی اصفهان	۴- مراسم
۰/۰۰۰	۹/۰۱	۰/۷۵۸	۳/۷۴	آزاد اصفهان	

نتایج جدول ۲، نشان داد از دیدگاه پاسخ گویان بیشترین تفاوت در مؤلفه مراسم مشاهده می شود.

فرضیه پژوهش

بین نگرش دانشجویان رشته تربیت بدنی دانشگاه دولتی اصفهان و دانشگاه آزاد اصفهان (خوراسگان) نسبت به شرایط فرهنگی دانشگاه محل تحصیل تفاوت معناداری وجود دارد.

جدول ۳. مقایسه میانگین نمره پاسخ سؤال های مربوط به حیطه فرهنگی با معیار فرضی ۳

دانشگاه	میانگین	انحراف معیار	T	سطح معناداری (sig)
دولتی	۲/۸۳	۰/۵۵۵	-۳/۱۱	۰/۰۰۱
آزاد	۳/۱۰	۰/۵۸۳	۱/۶۱	۰/۰۰۱

بر اساس جدول (۳)، مقدار سطح معنی داری برابر ۰/۰۰۱ است و چون این مقدار کمتر از ۰/۰۵ است، لذا تفاوت مشاهده شده از نظر آماری در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنادار است. به عبارت دیگر، می توان گفت نگرش دانشجویان در دانشگاه دولتی

اصفهان نسبت به شرایط فرهنگی پائین تر از حد متوسط و در سطح قابل قبولی نمی باشد. ولی نگرش دانشجویان در دانشگاه آزاد اصفهان (خوراسگان) بالاتر از حد متوسط می باشد.

جدول ۴. میانگین نمره نگرش دانشجویان رشته تربیت بدنی دانشگاه های دولتی و آزاد نسبت به شرایط فرهنگی

دانشگاه	میانگین	انحراف معیار	T	P
اصفهان	۲/۸۳	۰/۵۵۵	۳/۲۶	۰/۰۰۱
خوراسگان	۳/۱۰	۰/۵۸۳		

براساس نتایج جدول (۴) و با توجه به مقدار ($p \leq 0.05$ ، $T=3/26$) بین نگرش دانشجویان دانشگاه دولتی اصفهان و دانشگاه آزاد اصفهان (خوراسگان) نسبت به شرایط فرهنگی دانشگاه محل تحصیل تفاوت معناداری وجود دارد.

بحث و نتیجه گیری

نتایج نشان داد که بین نگرش دانشجویان رشته تربیت بدنی دانشگاه دولتی اصفهان و دانشگاه آزاد اصفهان (خوراسگان) نسبت به شرایط فرهنگی دانشگاه محل تحصیل تفاوت معناداری وجود داشت. بر اساس یافته های پژوهش، نگرش دانشجویان در دانشگاه دولتی اصفهان نسبت به شرایط فرهنگی پائین تر از حد متوسط و در سطح قابل قبولی نمی باشد. ولی نگرش دانشجویان در دانشگاه آزاد اصفهان (خوراسگان) بالاتر از حد متوسط می باشد. همسو با یافته پژوهش حاضر، کلدی و مین باشی (۱۳۸۸)، در پژوهش خود نشان دادند که تنها ۱۸/۳ درصد از دانشجویان امکانات و برنامه های فرهنگی دانشگاه را، برای افزایش سرمایه فرهنگی دانشجویان مناسب ارزیابی کرده اند و نگرش مثبتی نسبت به شرایط فرهنگی دانشگاه داشته اند. بر اساس مطالعات کمپبل (۱۹۴۷)، می توان گفت تجربیات دانشجو از یک برنامه نگرش او را شکل می دهد، آن چه دانشجویان از یک برنامه فرهنگی تجربه می کنند همان نگرش آن ها نسبت به آن برنامه است. وقتی آنان در تجربه قبلی خود از یک برنامه احساس خوشایندی داشته باشند، نگرش مثبتی نسبت به آن برنامه در آن ها شکل می گیرد و وقتی همراه با یک محرک احساس منفی تجربه شده باشد نسبت به آن محرک یک نگرش منفی در افراد دریافت کننده محرک خواهد گرفت همچنین کمپبل نمایش های مهیج یا تبلیغات و اطلاع رسانی گسترده را بر شکل گیری و تغییر نگرش ها موثر می داند. در مورد شکل گیری نگرش ها نیز می توان به تجربه های زندگی دانشجو و تفاوت محیط های فرهنگی و خرده فرهنگ های روستایی و شهری، نژادی و قومی و اجتماعی اشاره کرد (صالحی، ۱۳۸۴).

دانشجویان در دانشگاه های دولتی و آزاد نگرش متفاوتی با توجه به جو و شرایط دانشگاه خود دارند. لذا هر چه دانشجویان از فعالیت های دانشگاه خود در زمینه های برگزاری نمایشگاه کتاب، مسابقات فرهنگی-هنری، انتشار نشریات در رابطه با موضوعات فرهنگی، برگزاری مراسم های مختلف، برگزاری اردوهای زیارتی و سیاحتی، برگزاری فرایض دینی، آگاهی بیشتری داشته باشند، مسلم است که نگرش آن ها نسبت به شرایط فرهنگی دانشگاه تغییر می کند.

در تبیین این تفاوت بر اساس پژوهش هاشم زهی و همکاران (۱۳۹۰)، می توان گفت که هر چه قدر میزان آگاهی دانشجویان از برنامه های فرهنگی دانشگاه بیشتر باشد میزان گرایش آنان به برنامه های فرهنگی بیشتر می شود.

آموزش عالی مرجع اصلی تأمین نیروی متخصص بخش‌های مختلف جامعه، عامل بستر سازی فرهنگی از طریق بالا بردن سطح دانش عمومی و برآورده ساختن نیروهای معنوی جویندگان تحصیل، محل تولید و انباشت دانش و ابزار اصلی انتقال موراث فرهنگی بشر می‌باشد.

سخن پایانی آن که فرهنگ سازمانی دانشگاه به عنوان یکی از مهم‌ترین نیروهای اساسی نقش مهمی در پیشرفت تحصیلی دانشجو ایفا می‌کند. بنابراین اگر از مقوله فرهنگ بهره کافی برد و نسبت به آن احساس مسئولیت نشان داد می‌توان شاهد انعطافی برجسته در سطح پیشرفت تحصیلی دانشجویان بود که آنان را به سطحی فراتر از همرنگی سوق می‌دهد.

پیشنهادهای کاربردی

داشتن برنامه‌های جذاب متناسب با نیاز و مقتضیات رشته و مقطع تحصیلی دانشجویان و تأثیر گذاری بر دانشجویان و جذب جوانان با سلیقه‌های مختلف به سوی مسائل ارزشی ضروری است. مقبولیت متولیان فرهنگ و برنامه‌های فرهنگی در دانشگاه به ویژه در دانشگاه‌های دولتی از عوامل مؤثر بر علاقه مند کردن دانشجویان به برنامه‌ها است. سرآمد بودن این مسئولان در فرهنگ ضرورت دارد. ایجاد فضایی حاکی از صمیمیت و احترام متقابل بین دانشجویان، اساتید، مسئولین و سایر پرسنل به منظور بهبود روابط انسانی موجود در دانشگاه.

منابع

- احمدی و همکاران (۱۳۸۹)، ارتباط ادراکات دانشجویان از فرهنگ سازمانی دانشگاه با پیشرفت تحصیلی آنان در دانشگاه آزاد اسلامی خوراسگان. فصلنامه رهبری و مدیریت آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار، سال چهارم، شماره ۲، ص ۲۲-۹.
- اسدی و رهاوی (۱۳۸۳)، رابطه فرهنگ سازمانی با بهره‌وری مدیران تربیت بدنی آموزش و پرورش سراسر کشور. مجله حرکت، شماره ۲۰، ص ۷۳-۳۴.
- پور کاظمی و شاکری نوایی (۱۳۸۳)، بررسی فرهنگ سازمانی دانشکده‌ها (مدیریت دانشگاه‌های تهران و نقش آن در بهره‌وری دانشکده‌ها). فصلنامه مدرس علوم انسانی ویژه‌نامه مدیریت، شماره ۳۶، ص ۳۷-۶۲.
- دیویس، استانلی (۲۰۰۲). مدیریت فرهنگ سازان. ترجمه ناصر میر سپاسی و پریچهر معتمد گرجی (۱۳۸۴). چاپ دوم. تهران: مروارید
- ذوالفقار زاده، مهدی، امیری، علی نقی، زارعی متین، حسن (۱۳۹۰). کشف فرهنگ دانشگاه واکاوی نظری و گونه شناختی فرهنگ دانشگاهی. اندیشه مدیریت راهبردی، سال پنجم، شماره اول، ص ۹۷-۴۵.
- رابینز، استیفن (۲۰۰۰). مدیریت رفتار سازمانی. ترجمه علی پارساییان و سید محمد اعرابی (۱۳۸۴). جلد سوم، تهران: رشد
- رجاییان، حسین (۱۳۸۷). رابطه ادراکات دانش آموزان از فرهنگ مدرسه با پیشرفت تحصیلی آنان در دبیرستان‌های شهر اصفهان. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان.
- رفیع پور، فرامرز (۱۳۸۴). جامعه روستایی و نیازهای آن. تهران: شرکت سهامی انتشار
- رهنمایی، احمد (۱۳۸۷). آسیب‌شناسی فرهنگی، فصلنامه معرفت، شماره ۳۰، ص ۳۲-۲۵.
- ستاری، جلال (۱۳۸۳). هویت ملی و هویت فرهنگی، تهران: نشر مرکز.

سنجری، احمدرضا و بهرنگی، محمد رضا (۱۳۸۲). شناخت بهره وری تحقیقات و فرهنگ سازمانی حاکم بر آن: مطالعه موردی یکی از دانشگاه‌های مستقر در تهران. وب سایت www.sid.ir.

شماره ۱۱.

صالحی، علی اکبر (۱۳۸۴). نقش آموزش عالی دولتی در ایران. فصلنامه علمی - پژوهشی شریف، سال یازدهم، شماره ۱۱. فاضلی، نعمت الله (۱۳۸۲). بررسی تطبیقی فرهنگ دانشگاهی ایران و فرهنگ دانشگاهی بریتانیا: مطالعه‌ای انسان شناختی در علل ناکارآمدی آموزش دانشگاهی در ایران. نامه انسان شناسی، سال اول، شماره ۳، صص ۱۳۲-۹۳.

کلدی، علیرضا و فلاح مین باشی، فاطمه (۱۳۸۸). بررسی کارکردهای اجتماعی و فرهنگی دانشگاه‌ها از نظر دانشجویان. پژوهش‌نامه علوم اجتماعی، سال سوم، شماره اول، صص ۷۳-۸۵.

گرامی، غلامحسین و شریف اصفهانی، میثم (۱۳۸۶). مهندسی فرهنگی، بایسته‌ها و راهبردها، ماهنامه معارف، شماره نیک کار و همکاران (۱۳۸۴). بررسی نگرش دانشجویان دانشگاه شیراز نسبت به برنامه‌های فرهنگی و هنری و عوامل مؤثر بر شرکت آن‌ها در این گونه فعالیت‌ها، مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز، شماره ۴۵.

هاشم زهی و همکاران (۱۳۹۰). عوامل مؤثر بر گرایش دانشجویان به برنامه‌های فرهنگی دانشگاه (مقایسه دانشگاه آزاد اسلامی تهران شرق با دانشگاه دولتی شهید بهشتی). مجله مطالعات توسعه اجتماعی ایران، سال چهارم، شماره ۱.

Diagnosing and changing organizational culture. Reading, MA: Addison-Wesley. Cameron

K.S., Quinn R.E (۱۹۹۹)

Campbell, A. A. ( ). `Factors associated with attitudes towards Jews`. In: T. M. Newcomb, & E. L.Hartley (Eds.). Readings in social psychology. New York

Chang, S., Yeung, Y., & Cheng, M. ( ). Ninth graders learning interests, life experiences and attitudes towards science & technology. Journal of science Education and technology

Fullan, M. G( ). Leadership for the 21st century: Breaking the bounds of dependency.

Educational Leadership: ( ), pp: - .

Hewstone, M. & Cairns, E. ( ). Social psychology and intergroup conflict In D. Chirof & M.E.P.Seligman (Eds). Ethno-political warfare: Causes, consequences, and possible solutions. Washington, DC(American Psychological Association).

Kythreotis, A., Pashiardis, P. & Kyriakides, L( ). The influence of school leadership styles and culture on students' achievement in Cyprus primary schools. Journal of Educational Administration, ( ), pp: - .

- Levine, D. V., & Lezotte, L.W( ). Unusually effective schools: A review and analysis of research and practice Madison. MI: Nationalcenter for effective schools research and development.
- Mann, D. ( ). "Pedagogy and Politics: Effective Schools and American Educational Politics". EnReynolds, D. y Cuttance, P. (eds.), New Directions in School Effectiveness and School Improvement. Londres: Cassel
- Newman, F( ). Authentic achievement: Restructuring school for intellectual quality. San Francisco: Jossey- Bass.
- Quinn R.E ( ). Beyond Rational Management: Mastering the Paradoxes and Competing Demands of High Performance. San Francisco: Jossey- Bass.
- Trapmann, S., Hell, B., Hirn, J.W. &Schuler, H( ). Meta- analysis of the relationship between the big five and academic success at university. Zeitschrift Psychologie, ( ), pp: - .
- Trivellas, P. & Dargenidou, D( ). Organizational culture, job satisfaction and higher education service quality: The case of technological educational institute of Larissa. The TQM Journal, ( ),pp: - .
- Van Der Westhuizen, P. C., Mosoge, M.J., Swanepoel, L.H. & Coetsee, L.D( ). Organizational culture and academic achievement in secondary schools. Education and urban society , pp: - .
- Weidman, J. C( ), Socialization in Higher Education, University of Pittsburgh, USA, ChainNational University,